

ÇOCUK YETİŞTİRMEDE DİSİPLİN NASIL SAĞLANIR?

Disiplin, sorumluluk sahibi olarak, görevlerin zamanında ve tam olarak yapılmasını sağlayan kurallar bütünüdür.

Diyebiliriz ki disiplinli bir çocuk; sorumluluk sahibidir, görevlerini tam olarak ve zamanında yapmaya çalışır. Ancak toplumda disiplin dendiğinde, genel anlamda katı kurallar ve ceza uygulanması algılanır.

Çocukta disiplinin yerleşmesi, önce aile sonra da eğitimcilerin asli görevidir. Çocuğun kendi kendini programlayabilmesini, düştüğünde kendisinin kalkabilmesini, kendi kendini motive edebilmesini sağlayabildiğimiz zaman onda öz disiplini yerleştirmiş oluruz. Disiplinin yerleşmesinde sabırlı olma yani “zorluklara katlanabilme” çok önemlidir.

Sorumluluk 1.Öncelik

Küçük yaşlardan itibaren aile ve okul tarafından doğru sorumluluk eğitimi verilen çocuk, başarısızlıklar karşısında yıkılmaz. Olumsuz eğitim ve hayat tecrübeleri ümidini kırmaz. Yaşamın girdapları, onun şevk ve azmini kamçılar. Sürekli aile tarafından korunan-kollanan çocuklar ise zaten birileri tarafından desteklendikleri bilinci ile kendilerini disipline edemezler. Böylece de rüzgârlarda savrulur, yıkılırlar.

Ailede Kırmızıçizgilerin Ve Kuralların Önceden Tanımlanması

Her ailenin yaşantı biçimine, ekonomik durumuna ve görüşlerine göre sınırları ve kırmızıçizgileri olur, olmalıdır da. Bu sınırların ve olmazsa olmazların önceden, herkesin katılımı ile yapılacak toplantıda tanımlanması gereklidir. Ardından da takibi yapılmalı. Çocuğun hatasında da ”bunu birlikte konuşmuş ve kararlaştırmıştık” denilebilmeli.

Ailenin Birlikte Geçen Zamanları

Akşamları ve hafta sonları, birlikte geçirilen zaman dilimlerinde yapılacak bazı işler tanımlı olmalı: Şu saatler arası herkes kitap okuyacak, şu saatler arası yemek yenecek, şu saatlerde TV izlenebilir gibi. Bu belirleme, çocuğun disiplininde ön şart olan, zaman programlamasını kolaylaştıracak ve modelleme yöntemi ile disiplini karaktere kazıyacaktır. Aile fertleri, çocuğa yön vermede, onun zamanını programlarken, aynı şeyi söylemeli, birbirlerini ezmemeliler. Yani çocuk anneden izin alamadığı zaman, baba olur dememeli çünkü bu durum zamanla çocuğun evde hâkimiyet kurmasına yol açar. Evde yaşayan büyükanne, büyükbabalar var ise, onların da aynı duruma sebebiyet vermemesi sağlanmalı. Dokunmayın torunuma, gel evladım ben veririn sana onun parasını, al harca gibi kollamalar çok zararlıdır.

Şu an çocuk eğitiminde örnek model, ailede paylaşılmış koçluktur. Yani anne ve babanın sorumluluk sahası belli ve birbirlerini destekler konumda. Ailede kurallar tanımlı ve denetleniyor. Ayrıca baba otoriter ama şiddet içermeyen biçimde... Bu modelde, disiplin çok

belirgin biçimde öne çıkıyor, olgunlaşıyor. Ayrıca karakter eğitiminin tüm öğelerinin gelişimi için de zemin oluşuyor.

Yaratıcılığı Beslemek

5-10 yaş aralığındaki çocuklarda, sıklıkla görülen kollamacı anne tutumlarının vazgeçilmesi gerekli. "Nasıl yapayım" sorusuna,"sen nasıl istersen" cevabı ile yaklaşıldığında çocuk, yapmayı öğrenir, özgüveni artar bu da disiplin ile birleştiğinde ileride doğru meslek bulunur, hayatta başarı sağlanır.

Takip, Ödül Ve Ceza

Disiplinin özü takiptir diye düşünüyorum. Görev ve sorumluluklar verip, hata yaptığında kızmak, şiddet ve -yanlış anlamda- disiplin uygulamak hiçbir fayda sağlamaz. Çocuğun eğitim yılının en başlangıcından itibaren hatta yaz tatillerinde bile takip-gözlem yapılmalı. Yapılmalı ki erken müdahale edilebilsin ve zarar görülmesin. Başarılarda maddi olmayan ödüllendirme, onure etme; başarısızlıklarda da kısa süreli ve anlamı anlaşılacak düzeyde ceza disiplinin başarısını etkiler. Kendisini, sigarayı bırakmada bile disipline edemeyen anne babaların çocuklarına hiçbir faydası olamaz.